

2. Велев П. Пешеходные пространства городских центров [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/344715/>
3. Урбах, А. И. Архитектура городских пешеходных пространств / А. И. Урбах, М. Т. Лин. – М.: Стройиздат, 1990. – 200 с.: ил.
4. Градостроительная реконструкция системы пешеходных прогулочных пространств в центральной исторической части города [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/gradostroitel'naya-rekonstruktsiya-sistemy-peshekhodnykh-progulochnykh-prostranstv-v-tsentral>
5. Формирование архитектуры пешеходных торговых улиц сложившихся малых и средних городов [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/formirovanie-arkhitektury-peshekhodnykh-torgovykh-ulits-slozhivshikhsya-malykh-i-srednikh-go>

Анотація

Стаття присвячена дослідженню перекритих пішохідних просторів як частини комфортного пішохідного середовища в структурі сучасного міста. Сформульовані умови комфортності пішохідного середовища міста. Виявлені особливості подібних просторів як інструменту формування комфортного пішохідного середовища міста та міського ансамблю.

Ключові слова: перекритий пішохідний простір, пішохідне середовище, комфортність (комфорт), структура, композиція, функція.

Summary

Article is devoted to the overlapped pedestrian spaces in the structure of the modern city. The conditions of the pedestrian environment of comfort are formulated. Revealed the features of these spaces as a tool for the formation of a comfortable pedestrian environment of the city and urban ensemble .

Key words: overlapped pedestrian space, pedestrian environment, comfort, structure, composition, function.

УДК 711.4

Т. О. Муха,

аспірантка кафедри архітектури будівель та містобудування,

В.В. Руденко,

к. арх., доцент кафедри архітектури та міського будівництва,

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ АГРОРЕКРЕАЦІЙНОГО ЕКОПОСЕЛЕННЯ

Анотація. В статті розглядаються поняття моделювання містобудівних систем. Визначені основні компоненти та елементи системи агрорекреаційного

екопоселення. Виявлені особливості функціонально-планувальної організації просторових структур агрорекреаційного екопоселення.

Ключові слова: агрорекреаційне екопоселення, містобудівна система, моделювання, компоненти та елементи системи.

Постановка проблеми. Моделювання містобудівних систем полягає в розробці особливих абстрактних систем – моделей, які відображають структуру та функцію об'єкту, що досліджується. Існуючі способи моделювання передбачає розподіл методів моделювання та відповідних їм моделей. В залежності від природи досліджуваного об'єкта або явища застосовуються ті чи інші методи моделювання та типи моделей. Природні агрорекреаційні екокомплекси малих населених пунктів мають велике значення для системи рекреації України. Збереження природних ресурсів повинно бути засновано, насамперед, на охороні курортно-рекреаційних зон. Тому постає проблема у більш ретельному вивченні комплексу питань з моделювання функціонально-планувальної структури агрорекреаційних екопоселень та їх просторових утворень.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Стаття виконана в рамках науково-дослідницької роботи кафедри архітектури будівель та містобудування Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, пов'язаної з удосконаленням предметно-просторового середовища міст та населених пунктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У кандидатській дисертації Кодіна В.О. [3] досліджується архітектурно-планувальна організація агрорекреаційних сіл (на прикладі лісостепової зони України). У докторській дисертації В.В. Шулика [6], з позицій системного підходу, проаналізовано проблеми існуючого стану, досліджені особливості системної організації та відпрацьовані рекомендації з розвитку просторової структури рекреаційних систем в містобудівному просторі України. У кандидатській дисертації І.Г. Пандяка [5] досліджуються особливості формування, структура та тенденції розвитку агрорекреаційних комплексів (на прикладі Львівської області).

Питання розвитку системного підходу в містобудуванні: В.Л. Антонова, Б.Г. Бархіна, М.В. Бевза, Х.А. Бенаї, Ю. М. Білоконя, В.М. Вадімова, М.М. Дьоміна [1], Лаврика Г.І. [4], В.І. Єжова, Н.Я. Крижановської, Є.Є. Ключниченка, В.П. Мироненка, В.А. Ніколаєнка, В.І. Проскуракова, П.А. Ричкова, В.О. Тімохіна, В.П. Уреньова, І.О. Фоміна, О.В. Шило, В.Т. Шимко, Ю.М. Шкодовського, С.О. Шубович, В.В. Шулика [6] та ін.

Постановка завдання. Мета – дослідження особливостей моделювання агрорекреаційних екопоселень. В роботі застосована системна методика

дослідження, яка базується на: декомпозиції об'єкта дослідження, аналізу та синтезу елементів та компонентів системи агрорекреаційного екопоселення.

Виклад основного матеріалу. Геометричні моделі дають зовнішнє (наочне) уявлення природи та більшою частиною слугують для демонстраційних цілей. Прикладами геометричних моделей є картографічні матеріали, креслення, макети систем розселення, генпланів населених пунктів, архітектурних споруд і т.п.. Ці моделі геометрично подібні своєму прототипу та показує принцип дії, взаємне розташування частин або компоновку об'єкта. [4]

Вирішальне значення в демоекології – для об'єктів усіх рівнів складності – мають функціональні моделі. Особливістю цих моделей є те, що в них не зберігається фізична природа об'єктів, що моделюються; а відображаються тільки залежності, форми поведінки та висновки. [1]

На думку вчених-архітекторів[1,4,6], всі архітектурні системи, незалежно від рангу в загальній ієрархії, включають в собі однакове число видів системоутворюючих компонентів. Виходячи з цього, всі архітектурні системи (підсистеми), що відрізняються кількісними і якісними характеристиками своїх компонентів, можуть бути відображені однією формальною моделлю із точністю до С-ізоморфізму.

В якості мотивів діяльності людини можуть виступати потреби особистості, світогляд, переконання, ідеали та інтереси особистості, соціальні ролі і установки. З цього приводу Д. А. Кікнадзе висловлюється наступним чином: "Матеріалістичне положення про те, що потреби є найважливішим чинником активності живого організму, ... "[2]. Ось чому виробництво можна розглядати як систему задоволення потреб людей.

Задоволення потреб відбувається в процесі споживання. Наявність особистих і виробничих потреб обумовлює розподіл споживання на особисте і виробниче. Особисте споживання забезпечує задоволення особистих потреб, виробниче – виробничих.

З точки зору економіки, потреби – це рушійна сила процесу споживання. Споживання можна назвати діяльністю по задоволенню потреб. Найважливіше зміст діяльності – це виробництво і розподіл матеріальних благ (товарів і послуг). Виробництво завжди знаходиться в глибокій взаємозв'язку зі споживанням. По-перше, споживання – це кінцева мета виробництва. По-друге, виробництво одних благ виявляється в той же час споживанням інших.

Отже, виходячи з вищесказаного, можна представити систему агрорекреаційного екопоселення, як систему «потреба-виробництво-споживання» (рис. 1).

Ланкою-мотиватором в такій системі є потреба населення, а саме людини, групи людей чи суспільства в цілому.

Виробництво – процес створення товарів для задоволення потреб населення. Споживання – кінцева мета виробництва, процес задоволення потреб людини. Середовище – об'єкт архітектурної творчості – забезпечує необхідні умови для існування та діяльності людини.

Тому, модель містобудівної системи «потреба – виробництво – споживання» може бути прийнята за основу для побудови моделі агрорекреаційного екопоселення та дослідження його компонентів і яка, в свою чергу, є підсистемою загальної містобудівної системи.

Так, модель агрорекреаційного екопоселення, у відповідності із вказаним вище може приймати такий вигляд: «потреби мешканців агрорекреаційного екопоселення – виробництво агрорекреаційного екопоселення – споживання в агрорекреаційному екопоселенні». Об'єктом архітектурної творчості в наведеній вище моделі є середовище агрорекреаційного екопоселення, в якому відбуваються всі ці процеси.

Наведену вище систему можна представити у вигляді двох взаємопов'язаних підсистем [1,2,4]:

- підсистеми рекреаційного споживання (Рс) – безпосередньо – система рекреаційного утворення агрорекреаційного екопоселення, складовими якої є: рекреанти агрорекреаційного екопоселення – діяльність по рекреаційному споживанню (середовище агрорекреаційного екопоселення);

- підсистеми рекреаційного обслуговування (Ро) – обслуговуючий персонал – діяльність по забезпеченню рекреаційних процесів (середовище для рекреаційного обслуговування).

Діяльність по рекреаційному споживанню і обслуговуванню мають спільну мету – максимальне задоволення потреб відвідувачів у сфері рекреації.

Це дає підстави стверджувати, що ці дві підсистеми мають розглядатися взаємопов'язано при формуванні агрорекреаційного екопоселення.

Складовими агрорекреаційного екопоселення, виходячи з функціональної моделі архітектурних систем, обов'язково мають бути ще два елементи: підсистема рекреаційного виробництва (Рв) та підсистема комунікацій (Рк) (рис. 1).

Висновок. Таким чином, виходячи із поняття системної цілісності, можна стверджувати, агрорекреаційного екопоселення – це просторово локалізований об'єкт (середовище), в якому, як правило, поряд з основною – агрорекреаційною, реалізуються всі необхідні функції для забезпечення нормальної людської життєдіяльності.

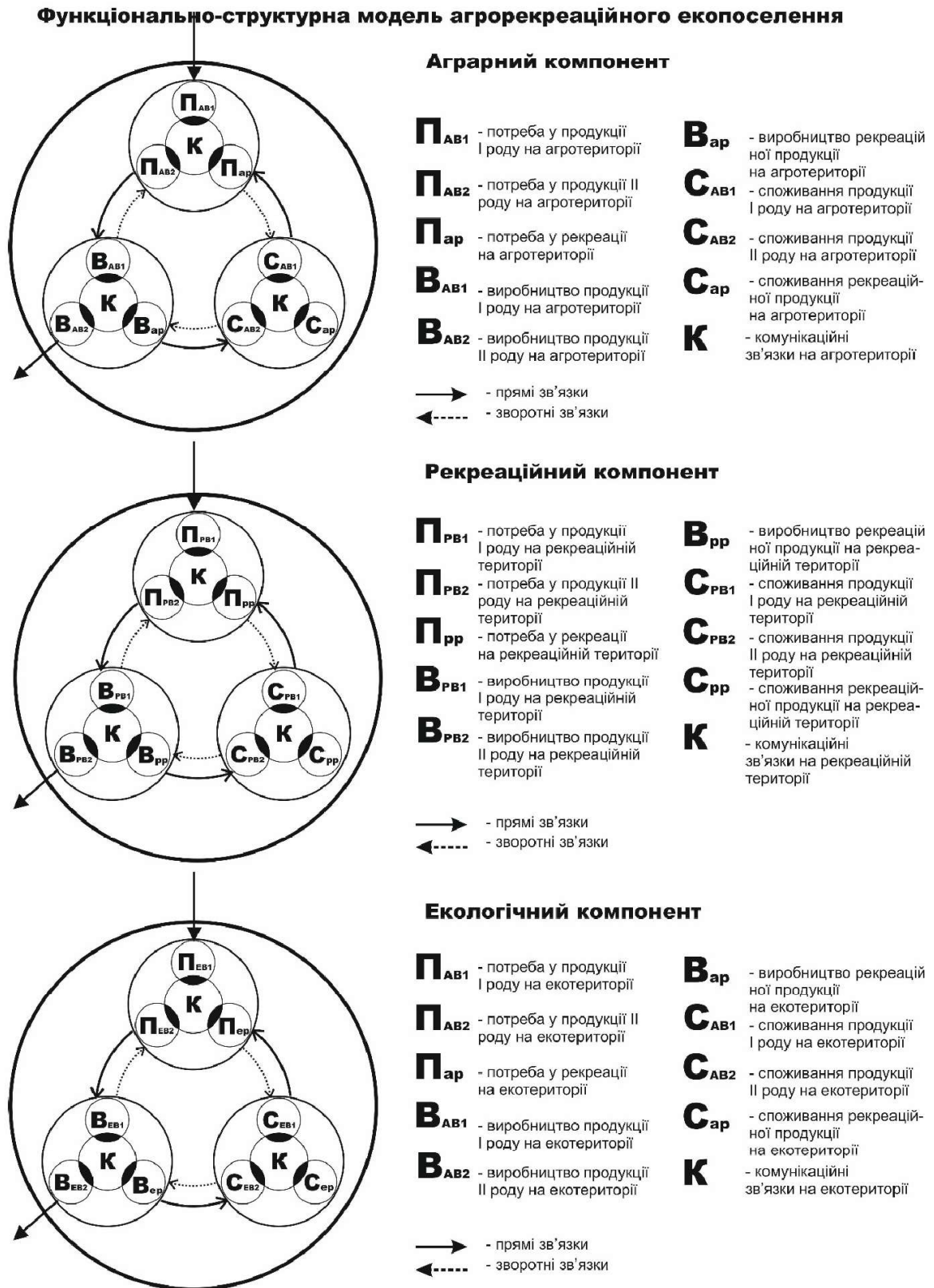

Рис. 1 – Функціонально-структурна модель агрорекреаційного екопоселення.

Література

1. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. / Демин Н.М. – К.: Будівельник, 1991. – 185с.

2. Кикнадзе Д. А. Потребности. Поведение. Воспитание. М., 1968 С. 4
3. Кодин В.А. Архитектурно-планировочная организация агрорекреационных поселений (на примере лесостепной зоны Украины): дис. канд. арх-ри 18.00.04 / Кодин Владимир Алексеевич. – К., 1988. – 199с.
4. Лаврик Г.И. Методические проблемы исследования архитектурных систем: Дисс..д-ра арх.: 18.00.01 / Лаврик Г.И. – К., 1979. – 251с.
5. Пандяк І. Г. Сільське розселення Львівської області: особливості формування, структура та тенденції розвитку [Текст] : дис. канд. геогр. наук: 11.00.02 / І.Г.Пандяк ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка.
6. Шулик В. В. Методологічні проблеми формування регіональних рекреаційних систем (на прикладі Полтавської області): дис. ... канд. арх.-ри: 18.00.01 / Шулик Василь Васильович. – Полтава, 2001. – 191с.

Аннотация

В статье рассматриваются понятия моделирования градостроительных систем. Определены основные компоненты и элементы системы агрорекреационного экоселения. Выявлены особенности функционально-планировочной организации пространственных структур агрорекреационного экоселения.

Ключевые слова: агрорекреационное экоселение, градостроительная система, моделирование, компоненты и элементы системы.

Abstract

The article deals with urban planning systems modeling concepts. The main components and system elements agrotecreational ecovillages been identified. The features of functional and planning organization of agrotecreational ecovillage spatial structures

Keywords: agrotecreational ecovillage, urban system modeling, components and elements of the system

УДК 711.582

В.В. Назаренко, студент 601-АМ групи,
П.О. Васильєв, асистент,
*Кафедра архітектури будівель та містобудування
Полтавський національний технічний університет імені Юрія
Кондратюка*

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ СЕРЕДНЬОЇ ЩІЛЬНОСТІ

Анотація: В статті розглядаються головні переваги, недоліки середньо щільної забудови та зарубіжний досвід з формування сучасних районів житловими будинками середньої поверховості.